

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrških in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, ikaven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vsa leta . . . 12.— . . . 18.—
Naročnine je plačevati naprej za sročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravnništvo* ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprta reklama oja se proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

Javni shod na Proseku.

Včeraj se je nadaljeval zadnjič razpuščen javni shod pol. društva „Edinost“. Na dvorišču g. Mankocha na Proseku, ležečem na sežanskih tleh, se je zbralo nad 400 zborovalcev. Došli so tudi državni poslanec Ivan vitez Naberger in deželni poslanci Ivan Goriup, Ivan Marija Vatovec in Fran Dollenz.

Zborovanje je otvoril predsednik društva, g. prof. Mandić, izrekši zahvalo zborovalcem, da so se sešli kakor zadnjič.

Na to je predstavil zastopnika okrajnega glavarstva v Sežani, g. komisarja Gasserja. (Demonstrativno ploskanje in živio-klici.)

Predsednik Mandić je še pridodal, da drugod sklicujejo društva svoje shode najraje v območju svoje lastne avtonomne občine, ker so uverjena, da jim je tam zagotovljena največa svoboda. V Trstu to ni tako, kolikor se dostaje slovenskih shodov. Zato smo se danes zatekli na sežanska tla, v območje c. kr. oblasti. Govornik je uverjen, da bomo danes uživali popolno svobodo govora, kajti to, kar zahtevamo in za kar se potegujemo, je pravično, je pošteno. Govornik pozivlje zborovalce, naj se vedejo mirno in tresno, da pokazemo, da smo vredni svobode.

Dnevni red današnjemu zborovanju bo de kratek, ker obsega le dve točki: utemeljevanje resolucije za osnutje okrajnega glavarstva za tržaško okolico in pa eventuelne predloge.

Glavna točka je seveda prva. Predno pa se ima zapričeti razprava o teh dveh točkah, zaprosil je predsednik zborovalce, naj se oglasi oni, ki ima kaj pripomniti k poročilu posl. Ivana Goriupa na zadnjem razpuščenem shodu. To poročilo ste čuli zadnjič in natisnjeno je bilo tudi v „Edinosti“; torej meni, da je ne treba čitati še enkrat. Vsakdo naj se oglasi svobodno, kdor ima kako željo, kako vprašanje, ali pritožbo.

Za besedo se je oglašil drž. posl. Ivan vitez Naberger.

Govornik pripoznava, ne kakor tovariš Goriupov, ampak kakor volilec, da je deželni poslanec,

oziroma mestni svetovalec Ivan Goriup postopal vsikdar korektno in pravilno. Vse je bilo res, kar-koli in kadar-koli je govoril. Še premalo je povedal, kajti stvari še hujsje, nego jih je slikal on. V naših tužnih odnošajih ni bilo mogoče postopati drugače, kakor je postopal on. Te je hotel konstatirati kakor volilec Ivana Goriupa. (Odobranje in vsikliki: Živio Goriup!)

Volilec J. Balanč je rekel: Danes teden smo slišali poročilo g. zastopnika Ivana Goriupa. Videli smo, kako so delovali naši zastopniki in čuli o njih — nevspehih. A uverili smo se, da so se trudili pošteno za koristi in pravice okoličanov. Na nevspehih niso krivi oni, ampak naši laži-prijatelji. To so prav risti ljudje, ki se nam pevodom volitev usiljujejo za zastopnike. Iz njih postopanja proti našim poslancem je razvidno in jasno, kako bi nas zastopali ti ljudje! Ti ljudje so nam vedno nasprotni, celo v malenkostih. Tako so okoličanskim zastopnikom vzkralili one 4 gl., katere so dobivali isti za stroške, kadar prihajajo k sejam. (Ker so seje navadno zvečer, morajo okoličanski poslanci prenočevati v mestu. Op. ur.) Storili so tako, da bi se maščevali nad okolico; sosebno hoté doseči s tem, da bi noben okoličan ne hotel prevzeti mandata in da bi okolica ne imela več svojih lastnih zastopnikov.

Kako brezobzirni so mestna gospoda do okoličanov, pokazalo se je v razpravi o stavbenem zakonu. Vzlic protestom okoličanskih zastopnikov velja isti zakon v polnem obsegu tudi za okolico, da-si bi morala biti vendar razlika med mestom in deželo. Isti zakon znači veliko škodo za okolico in je celó — neizvedljiv.

Vsako do, kolike koristi bode novi domovinski zakon za občine na deželi, a zastopniki mesta tržaškega so ravnokar glasovali zoper prehod v razpravo o tem zakonu.

V svojem nasprotovanju se naši nasprotniki ne plašijo nobenih sredstev.

Naš program je lep: vse za vero, dom, cesarja! A kako spoštujete oni ta naš program?

Kako spoštujete vero, pokazali so nedavno povodom procesije Matere Božje; kako spoštujete

sile. Takov duh ne pozna mej. Tak je bil tudi Lovro. Jako rad se je učil matematiki, prirodni znanosti in filozofiji; dobro je poznal zgodovino, a posebno milo mu je bilo jezikoslovje in učenje stare in nove svetovne književnosti. Poznanje jezikov — a on je poznal temeljito vse glavne jezike — smatral je Lovro samo sredstvom, kakor tudi treba; a učé se jezikov si ni razbijal glave premodrimi podrobnostmi brez svrhe, ampak je zasledoval postanek, filozofijo, naravo jezika. Včasih se je spuščal tudi v politiške znanosti. Škoda, da se ni zaglobil v iste; bistri mu duh bi bil našel mnogo hrane v tej stroki. Lovrovo učenje ni bilo prosto učenje na pamet, vsikdar je premostrival stvar kritično. Tako je mineval Lovro čas gladko, ugodno, brez nenaravnih bremen in dolžnosti, protivnih njegovih volji in želji. Mlademu grofu, trudečemu se in lepo napredajočemu, se je priljubil kakor da mu je stareji brat. A tudi Lovro je smatral svojega učenca le svojim bratom. Prezimoval je žnjim v mestu, spomladi sta bila na potovanju, v poletju pa sta bivala v dvorcu na deželi.

Lovro je dihal svobodno, srečno. Še več: Lovro se je spremenil ves. A to ni čudo. Kako je gledal v ta svet ubogi cerkovniški deček, krotki

našo narodnost, to vidimo sleherni dan in smo videli še posebno minole nedelje. In kako izvestni krogi spoštujete našega cesarja, pa nam priča dejstvo, da se neprestano in intenzivno zanimajo za dogodke — v Rimu! (Silno odobravanje.)

Naši nasprotniki pa se ne plašijo tudi nobenih sredstev. To so nam povedali na občnem zboru njih pol. društva, ki se je vršil v Lošinjju. Kričeč izgled o tem smo videli v njih postopanju [osirrom na uvednje šolskih taks v Istri. Oni sami se ustvarili oni zakon, a potem so z istim zakonom agitovali med nevednim ljudstvom proti naši stranki. Z ljudmi, ki so toli drzni, je seveda težaven posel. Zato se ne smemo čuditi, da tudi naši poslanci v deželnem, oziroma v mestnem zastopu ne morejo doseči, kar bi radi. Ali priznati se jim mora, da store vse, kar je v njih moči. Govornik predlaga torej, da jim danes izrečemo zahvalo na njih delovanju in trudu. (Ploskanje in odobravanje.)

Predsednik je dal na glasovanje ta predlog volilca Balanča. Predlog je bil vsprejet jednoglasno in ob splošnem navdušenju.

Predsednik naznanja, da sedaj pride na dnevni red utemeljevanje resolucije za osnutje okrajnega glavarstva za tržaško okolico. Navodila k tej resoluciji je sestavil podpredsednik našega društva, g. dr. Gustav Gregorin (Živio-klici). Ker pa so ga danes važna in nujna opravila prisilila drugam, sporoča zborovalcem svoje pozdrave. (Živio Gregorin!)

V imenu dra Gregorina je čital g. Maks Cotič nastopno:

Častiti zborovalci!

„Fino a tanto, che ci siamo noi, piaccia o non piaccia al Ministero, alla Luogotenenza, a cento avvocati croati, atti slavi fuori del Magistrato neppur uno, t. j.: Dokler smo mi tu, bodi to po volji ali ne ministerstvu, namestništvu in sto hrvatskim odvetnikom, slovenski akt ne pojde niti eden iz magistrata!“

S temi ponesnimi besedami je komentiral tukajšnji list „L'Indipendente“ (št. 6618 od 10. januarja t. l.) jednoglasni sklep mestne delega-

dijak, došel iz kmečke kočé, prisiljeni mladi bogoslovec? Cerkovniški deček je videl se svojega zvonika, da je okolo visokih, gospodskih streh, ali kaj je vedel on, kaj da se skriva pod istimi; kakor ubogi dijak je gledal čudom svetla okna gospodskih palač in hitre kočije, a prisiljenemu bogoslovcu je vedno odgovarjal odmev sredi samotnih zidov: „Ti se moraš odreči svetu“. A sedaj? Sedaj je Lovro korakal po gladkem parketu palače, posedal na mehkih gospodskih stoli, sedal k srebrnim krožnikom kakor gospoda, gledal in se udeleževal vsega gospodskega življenja, vse njega spletke, velike malenkosti, resno in smešno tekmo vanje, proučeval prazne velikane in umne pritlikavce; iz kratka: sedaj je zrl dušo svetu, ki vlada svet. S prvega je bil nekako plašen, ker ni bil privajen svetskemu običaju, za hip mu je dremala kritična sila, toda duh se mu je hitro okreplil in pozval je ta svet pred sodišče svojega uma. Gospoda se mu je klanjala iz dveh razlogov: kakor prijatelju predsednika in pa kakor vrlo umnemu človeku. Kadar glavarji spoštujete vrline duha, tedaj padajo mali velikani na kolena pred njim, ker se jim vidi še-le kakor pravi pečat božjega daru. (Pride še.)

PODLISTEK.

14

Prijatelj Lovro.

Črtica po resnici. — Spisal August Šenoa. Prevel C.—š.

Tako nekako je govoril prof. Te besede so milo vplivale na Lovra, valed česar semu je videl stokrat milejši novi poklic. Mladi bivši bogoslovec se je takoj preselil v hišo predsednikovo. Tu se mu je seveda odprl nov svet, gospodski svet. V hiši so skrbeli zanj, kakor za svojega; od vseh strani so se mu nudile ugodnosti in povoljnosti, o skrbeh ni bilo niti sledu. Učenec mu ni bil razvajan gospodič, ampak zdrav, umen, da ga je bilo lahko voditi in ki se je ponašal z znanjem svojega mentorja. Poučevanje torej ni stalo mnogo muke, ter je Lovru poleg vsega truda preostajalo še dovolj časa za lastno učenje. Učil se je mnogo, čital še preveč in različnih stvari. Brzega duha, bister, ognjen, ni hodil vedno jednim odmerjenim potom, ni oral sistematiški samo po jedni znanosti; zasleduje zvezo med vsemi strokami učenja in prizadevaje se, da vspeh učenja spoji z živim praktičnim življenjem, poseza takov duh v vse človeško znanje ter je skuša objeti, kolikor mu dopuščajo

cije tržaške, da ne odstopi od svojega stališča, da hoče v vseh slučajih odgovarjati le v laškem jeziku, četudi je to stališče nasprotno onemu namestništva in ministerstva. Ta odkriti upor magistrata namestništva in ministerstvu v stvareh prenešenega delokroga podrejene oblasti, razsvetljuje bengalično razmerje tržaških, oziroma okoličanskih Slovencev proti magistratu in potrebo, da se magistratu odvzame vsaj ona moč in oni ugled, katera uživa kakor organ državne oblasti; in to je res prenešeni delokrog, ali pa vsaj večji in glavni del tega prenešenega delokroga.

Da razumemo, kakega pomena bi to bilo za nas tržaške, oziroma okoličanske Slovence, je potrebno, da si napravimo čisto sliko o delokrogu sploh in posebno občin z lastnim statutom, kakor ga ima mesto tržaško.

Delokrog občin je dvojen:

- a) lastni ali samostojni in
- b) prenešeni ali izročeni.

Lastni delokrog občin obsega vse, kar sme občina — držé se danih državnih in deželnih zakonov — sama od sebe, svobodno vevati in narejati v stvareh, kar pred vsem zadeva občino in nje korist ter se v njenih mejah da z lastnimi močmi opraviti in izvesti.

Izročeni delokrog je pa oni, katerega upravljajo občine v imenu države, ter je ta delokrog odločen po občini in deželni zakonih.

K lastnemu (samostojnemu) delokrogu občin, katerega se jim ne more odvzeti, dokler obstoje sedanji zakoni gledé uredbe občin, spadajo sledeča opravila:

1. Svobodno oskrbovanje občinskega premoženja in tistih reči, ki se tičejo občinske zveze;
2. skrb za varnost osebe in svojine (lastnine);
3. skrb za občinske ceste, poti, planišča (place), mostove, da se držé v dobrem stanju, kakor tudi skrb za varno in lahko občenje (hojo in vožnjo), po cestah in vodah in pa za poljsko varnost (poljska policija);

4. policija zastran živeža in pažnja nad trženjem in semnjenjem, sosebno nadgledovanje nad mero in vago;

5. policija zastran zdravja;

6. policijska pažnja nad posli (družinčeti) in delavci in skrb tudi za to, da se poselska ali družinska postava spolnuje;

7. policija zastran lepega ali čednega obnašanja;

8. skrb za uboge in za občinske dobrotljive zavode ali naprave;

9. policija zastran zidanja ali stavljenja in zastran ognja, skrb za to, da se stavbena postava spolnuje, in pa dovoljevanje policijsko, da se kaj zida;

10. po pravilih, ki jih postava določí, neka moč na srednje šole, katere vzdržuje občina, po tem na ljudske šole, skrb za napravljanje, vzdrževanje in denarno zalaganje ljudskih šol z ozirom na še obstoječa šolska patronstva (patronate);

11. poskušnja, da se poravnajo med sabo ljudje, ki se pravdajo, po možeh zaupnikih, izmed občin izvoljenih;

12. opravljanje prostovoljne prodaje premakljivih reči na dražbi (licitaciji).

Vsa ta opravila se torej praviloma ne morejo odvzeti občini. Izjema velja le za opravila občinske policije, ki se smejo iz viših državnih ozirv potóm zakona odkazati posebnim cesarskim postavljenjem. (Pride še.)

O spremembi domovinskega zakona.

(Govoril v državnem zboru poslanec Povša.)

(Zvršetak.)

Nekoliko besed bi še rad spregovoril do gospodov iz kmečkih občin, kateri niso prav posebno navdušeni za ta predlog. Naj se nikar ne udajo sirenskim glasovom onih gospodov, kateri predlagajo, da se predloga vrne odseku. Ta predlog je videti zelo prijeten in mikaven; dotični gospodje priznavajo, da domovinski zakon potrebuje reforme in trdijo, da se mora napraviti še veliko boljši zakon.

Pomislite, da imate pravo na svoji strani, da zanj delate in se borite, in kdor si je svest svojega pravičnega delovanja, njemu ni treba izročati se sirenskim glasovom. (Tako je!)

Je pa tudi še nekaj bolj važnega, in tu govorim vsem zastopnikom kmečkih občin. Ko bode

enkrat sprejet domovinski zakon, potem, verjemite mi, dobé izvrstne zaveznike za nadaljno preobrazbo in razširjanje socialne reforme. Zakaj? Ravno v vprašanju za starostno in invalidno preskrbljevanje dobite najboljših zaveznikov, kajti žalostno je, toda resnično, da zastopniki mest lahko izdatneje nastopajo v državnem zboru, kakor zastopniki kmečkih občin, in jaz sem prepričan, da se vse poprime v trenutku tega vprašanja.

Če pa ostanemo pri starem domovinskem zakonu, da se zgodi laissez faire laissez aller, in minejo leta, predno se bode mislilo na resno rešitev tega vprašanja. (Prav res!)

Zastopniki velikih mest pa naj mi dovolijo, da smem spregovoriti sledeče besede:

Ne zamerite nam našega zahtevanja po razbremenjenju in po naši dobri pravici. Naši boljši ljudje odhajajo proč; kmečke občine so jih vzgajale za krepke delavce, in ko so ti doslužili vojake, ali mislite, da pridejo k nam domov nazaj? Ne, zapuščajo nas in odhajajo. Kam? V velika središča.

Ravno Primorsko in Kranjsko, obe Trstu sosedni deželi, ste, kateri svoje najboljše ljudi oddajate tržaškemu pristaniškemu mestu. Potem pa mislim, da imam pravico reči: če Vi dobivate naše dobro vzgojene ljudi, kateri 40 let delajo in v Vaših mestih porabijo in žrtvujejo vso svojo moč, zgolj v hasek dotičnih obrtnih krogov, potem Vas prosim, bodite toliko usmiljeni in krščansko čuteči, da porečete: ti ljudje so se za nas izrabili v delu, mi jih hočemo tudi oskrbovati, če osiromašijo. (Odobranje.) Ne pahajte nas proč, ne delajte kakor oni mož, ki meče citrono skozi okno na gnoj, ko jo je ožmel. (Živahno odobranje.) Vi pa tudi najdete pri nas, zastopnikih kmečkih občin, pravično mislečih somišljenikov, za vse predloge, tičeče se rešitve socialnega vprašanja.

Pa tudi do onih, kateri želé, naj se predlog vrne odseku, torej do zastopnikov mest, naj mi bo dovoljeno nekaj kratkih besedij.

Ali misleti, da pridobite kaj s tem? Mislim, da smem reči: Ne! Mi smo na tem, da nas razpuste, naši dnevi so šteti. V novi državni zbor pridejo novi možje z drugimi nazori, in mislite, da se ne najde lahko večina, da se eventuelno določi čas petih let za pridobitev domovinske pravice? (Odobranje.)

Jaz mislim, da! torej tudi to dokazovanje Vam ne kaže koristi. Vi se upirate določbi, da se z letom 1891 začne čas, od katerega se šteje pravica za pridobitev domovinstva.

V novi zbornici doživite morda, da se bode morali kaj hitro klanjati tej dolžnosti, za katero Vam sedaj ta predlog dovoljuje časa več let.

Predno končam, povem, da sem jaz za obe stavljeni resoluciji. Resolucija Kaiserjeva meri na to, da se vlada pozove, staviti vse mogoče predloge, kateri se tičejo socialne reforme, posebno invalidnega in starostnega preskrbljevanja.

Zakaj da jaz podpiram to resolucijo, to sem že kazal v svojem govoru. Ravno tako sem za resolucijo Roserjevo, ki se tiče klatežev in ciganov. Jeden izmed gospodov zastopnikov mest je danes govoril proti tej resoluciji in se je na čuden način trudil, da bi navel protidokazov. Rekel je namreč, da se del ciganov asimiluje različnim narodom, drugi pa izmré. Jaz ne blagrujem in ne zavidam onega naroda, kateremu se asimilujejo cigani in mešajo z njim. (Veselost.) Kar se pa družega tiče, da bi cigani izumrli, moram reči: to je jako rodovitno plemé. (Iz novo veselost.)

Kdor je videl te ciganske čete — in jaz mislim, dotični zastopnik mest je imel redko srečo videti te druhal — ta je videl, da je na hrbtu vse obloženo z otroci; tu se niti misliti ne sme, da bi izumrli tako hitro. (Tako je!)

Če vlada gleda na to, da se odpravi ta velika nadloga za deželo, napravi veliko dobroto kmečkim občinam, katere morajo, kakor sem dokazal, že tako zadosti trpeti pod težkimi bremenji. (Živahno odobranje in ploskanje.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 26. oktobra 1890.

Državni zbor. V sobotni seji proračunskega odseka posl. zbornice so razpravljali o proračunu ministerstva financ in pravosodja. Slovenski poslanec dr. Gregorčič je posegel dvakrat v razpravo. Najprvo je predlagal, da bi se odpravil časnikarski

kolek vsaj za one časnike, ki ne izhajajo po več kakor jedenkrat na teden.

V razpravi o proračunu ministersva pravosodja pa je predlagal, da bi §. 27 statuta najvišjega sodnega dvora veljal tudi za slovenski jezik.

Potem je posegnil v razpravo tudi minister Gleispach. Posebno nas zanimajo njegova izvajanja o jezikovnem vprašanju.

Rekel je, da v pravosodju je glavna stvar ta, da pride hitro do dobre rešitve, ne pa jezik, v katerem smo prišli do rešitve. Samo na sebi je morda res tako. Toda mi menimo, da ravno zato, ker je želeli hitrega pa tudi zanesljivega pravosodja, treba absolutno, da sodnik občuje se strankami v njih jeziku ter jim tudi izdaje odloke v istem jeziku. No, tej misli je nekako pritrdil pozneje tudi gosp. minister rekši, da pravosodni uravi velja načelo: da v svoji domovini mora biti vsakdo zaslišán v lastnem jeziku in mora dobivati tudi odloke v tem jeziku. Sicer pa je gospod minister ponovil svojo lansko izjavo, da odklanja rešitev jezikovnega vprašanja kakor vprašanja njegovega področja, kajti to da je vprašanje velike politike in to vprašanje da mora rešiti ukupno ministerstvo. In to rešenje se mora zgoditi potom zakona.

Volilno gibanje na Ogerskem. Včerajšnja poročila pravijo pomembno, da volilna kronika postaja vedno bolj senzacionalna. Od vseh strani prihajajo poročila o pobojih. Toliko jih je že, da niti ne moremo beležiti vseh. Kar je vojakov namoščenih v Ogerski, skoro da ne bodo zadoščali več za vzdržanje miru. Neki budimpeštanski list pravi, da se bodo letos vršile volitve v vojnem stanju, v senci bajonetov.

V Brezovu n. pr. je predsednik vzel besedo kandidatu ljudske stranke, nekemu duhovniku; ljudstvo je bilo takó razburjeno valed tega, da je navstal grozen tepež. Ker so nekega Mihaleka zaprli, ker je raztrgal zastavo liberalnega kandidata, udarila je množica kosami in sekirami proti občinski hiši. Napad je bil toli silen, da so morali izpustiti zaprtega.

V Masonyu so kar jednostavno iztirali iz Ogerske nekega avstrijskega podanika, ker je agitiral zoper liberalnega kandidata, dasi isti stalno biva na Ogerskem. To vzbuja veliko senzacijo in pride na dnevni red tudi v avstrijskem parlamentu.

Veliki škandali so bili v Szepesvaralji, Almazu in Kolczu. Povsodi tepeži in mnogo ranjenih.

V Ezeraghu je glasoviti Košut korteševal za vladno stranko. Na njegovo povelje so vrgli čez prag nekega duhovnika. Množica, razjarjena radi tega, je hotela reagovati, toda na sreča so prihiteli vojaki. Ali Košut ni mogel nadaljevati svojega govora.

Avstrija, Nemčija, Rusija. Glasilo kneza Bismarcka, „Hamburger Nachrichten“, je postalo jako gostobesedno. Te dni se je predstavilo svetu z razkritjem, ki nam priča — o čemer pa smo bili prepričani vsikdar — kako zavrtna je politika Nemčije z ozirom na zvezo z Avstrijo. Bismarckovo glasilo zatrjuje namreč, da je do leta 1890 poleg trozveze obstala še posebna tajna zveza med Nemčijo in Rusijo. V tem posebnem dogovoru je bilo določeno, da ti državi ostane neti nevtralni, ako bi kateri tretji napel jedno njiju. Tu imamo torej: po trozvezi bi bila Avstrija obvezana, da pomaga Nemčiji z vso silo, ako bi jo napadla Rusija; po oni tajni zvezi med Rusijo in Nemčijo pa bi Nemčija na smela pomagati Avstriji, ako bi prišlo do vojne z Rusijo. — Tako je postopal Bismarck z Avstrijo: Avstrija je morala biti pripravljena za vse žrtve, dočim si je Bismarck lepo držal odprta vrata, skozi katera bi se bil mogel izmuzniti, ako bi Avstrija potrebovala nemške pomoči. Ob taki in poznani neiskrenosti pač ni čudo, da se avstrijski podanik, ako ni slep oboževatelj matere Germanije, ni mogel nikdar ogreti za trozvezo. Kdo ne bi bil nezaupen v zvezi, v kateri naj bi igrali vedno le ulogo dajalca in nikakor prejemalca? Do sedaj smo vedno trdili, da nam je trozveza naprtla ulogo dajalcev zlasti z ozirom na za vsako pomoč Avstriji nepripravno a tudi nezmožno Italijo, a po gori omejnjeni pogodbi vidimo, da tudi od Nemčije ne bi dobili pomoči, ako bi bilo prišlo do velike vojne!

Z ozirom na razkritje lista „Hamburger Nachrichten“ piše celó „Neue Freie Presse“, da

je trozveza zgubila mnogo svojega čara za narode (Za danes ga ni imela nikdar! Ured.) in da se moramo tudi vprašati, da-li je naša vlada poznala to nasprotno stran nemško-avstrijske zveze in da-li je tudi ona skrbela za tako varnost za hrbtom?! Dunajski list pravi nadalje, da to razkritje izvestno ne utrdi trojne zveze, in vprašuje: kaj nameruje Bismarck se svojimi razkritji? Ali hoče, da Nemčija išči prijateljstva z Rusijo?

Seveda išče Nemčija ruskega prijateljstva. In nezaupni kakor smo, drznili bi se mi trditi, da bi Nemčija prav rada poplačala rusko prijateljstvo bodisi tudi z odpovedjo avstrijskemu prijateljstvu.

Vsakako pa nam kaže razkritje Bismarckovega glasila, da Nemčija hoče le izkoriščati Avstrijo in da prva ostane prijateljica poslednji le dotlej, dokler — jo potrebuje. Ono razkritje naj bi prisililo naše državnike, da bi nekoliko premišljali o nravi nemškega zavezništva.

Poroka italijanskega kraljeviča. Završeno je. Nerazdružljiva zakonska vez veže slovansko princeso na bodočega kralja Italije, slovansko dinastijo Petrovičev z hišo Savojsko, princesa Jelena Petrovič Nikolajeva postala je princesa Neapeljska. Junaško pleme črnogorsko se je tesno približalo narodu italijanskemu, ki je doslej le malo in slabo poznaval slovanstvo. Ali se smemo nadejati, da ta tesna vez pripomore v to, da se Romani temeljito seznanijo toli obrekovanim in preziranim, a mogočnim plemenom slovanskim? V kolikor naše domače kričanje prištevamo italijanstvu, se pač ne nadejamo temu.

O poroki, ki se je vršila, kakor znano, dne 24. t. m. v Rimu, poročajo od tam:

V kraljevski palači je bilo že od ranega jutra živahno vrvenje. Ob 9. uri so pričeli prihajati ministri, vitezi reda Annunziata (med temi je bil Crispi), sindaki glavnih mest Italije in pa dvorski dostojanstveniki. Knez Nikola s princeso Jeleno in spremstvom je izstopil malo pred 10. uro iz palače Konzulte; v Kvirinalu sta ju vsprejeli kralj in kraljica. Kralj in kraljica sta presrečno poljubila nevesto.

Ceremonija civilne poroke se je vršila, kakor že javljeno, v veliki, cvetjem okrašeni plesni dvorani kvirinala. Poroki so prisostvovali razven črnogorskih in italijanskih princev in njih spremstev: portugalska kraljica Marija Pia, princese Helena Orleans-Aosta, Leticija, Izabela ter princise Aosta, Viktor Napoleon, grof Turinski, grof Salemi in drugi. Ceremonija je bila jako jednostavna in kratka. Predsednik senata, Farini, je čital formule iz zakonika, zaročenca sta rekla vsak svoj „si“ in se podpisala, in za njima so se podpisali svedoki. S tem je bila dovršena civilna poroka in spreved se je podal ob navdušenem klicanju množice v veličastno cerkev Maria degli Angeli, kjer je bila cerkvena poroka. Cerkev je bila bogato odičena od zunaj in od znotraj pravim umetniškim ukusom. Nekoliko po 11. uri pripeljal se iz Kvirinala ženitvanjski spreved. Bilo je 40 gala-vóz, v vsacega je bilo upreženih 6 konj. Gospe so sipale z oken cvetlice na spreved. V prvem vozu so sedeli kralj, kraljica in princ Neapeljski; v drugem knez Nikola, princesa Jelena in princ Mirko; v tretjem kraljica Marija Pia, vojvodinja Leticija, vojvodi d'Aosta in Orleans, v četrtem vojvodinja d'Aosta, vojvodinja Genoveška in princ Viktor Napoleon, v petem princesa Ana črnogorska in knez Karagorjevič. Zatem so sledila spremstva in pa dvorniki. Pred cerkvijo se je ustavil spreved; prva sta izstopila knez Nikola in princesa Jelena; knez je peljal svojo hčer pred oltar. Ob vstopu spreveda je svirala glasba v cerkvi slovesno koračnico. Zatem je bila slovesna sv. maša, ki jo je daroval mgr. Piscitelli ob asistenciji palatiniških kanonikov. Po sv. maši pristopil je mgr. Piscitelli h klečečima zaročencema, da prečita molitve, predpisane po obredu. Princ Neapeljski je odgovoril na stavljeno mu običajno vprašanje svoj „si“ krepkim glasom, v tem ko je princesa le zasépetala, kajti ganjena je bila do solz. Zaročenca sta si zamenjala prstan, duhovnik je blagoslovil njiju zvezo. Po kratki molitvi se je pomikal spreved ob zvokih glasbe iz cerkve. Razvrščenje je bilo sedaj své drugo, nego o prihodu. V prvem vozu sedela sta novoporočenca, princ in princesa Neapeljska, v drugi kralj Umberto in kraljica Margherita, v tretjem

knez Nikola, princ Mirko in princesa Ana, zatem so bile kočije princev in princesinj hiše Savoja in spremstva. Množica je pozdravljala novoporočenca navdušenjem, z oken se je vsipavalo cvetje, na trgu pred kvirinalom pa je vihar navdušenja narasel do pravega delirija.

Popoldne se je razvedrilo dotlej oblačno nebo. Po vsem mestu, osobito po Corsu, je vrvela množica ljudstva. Novoporočenca sta se vozila po mestu. Ljudstvo ju je pozdravljalo povsodi velikim navdušenjem. Zvečer je bila razsvetljava mesta. Na kvirinalu je bil slovesen obed za 125 oseb. Povabljeni so bili ministri, zastopniki municipalnih oblastnij, predsednika senata in zbornice ter dvorne dame. — Popoldne se je proglasil kraljev dekret, naznanjajoči popust kazni za politiške in tiskovne pregreške in zaradi dvoboja.

Povodom poroke kraljeviča dobil je italijanski kralj brzojavnih čestitk od vseh vladarjev in načelnikov kulturnih držav, iz pokrajin in italijanskih naselbin v inozemstvu.

Vse to smo posneli po oficijoznih poročilih iz Rima, a ne moremo soditi da-li je bilo splošno navdušenje res toliko, kakor opisujejo ta poročila.

Eritreja skrčena kolikor se da. V politiških krogih italijanskih se govori, da nameruje ministerski predsednik Rudini predložiti ob odprtju zbornice poslancev, naj se v proračun za kolonijo Eritrejsko stavi 40 milijonov, ali pa naj se meja Eritreje umakne do Saatija. Ako ne bode na razpoloženje 40 milijonov, ne bode možno vzdržati niti sedanje skrčene kolonije.

Različne vesti.

O shodu na Proseku smo jeli poročati na drugem mestu; tu pa naj zapišemo nekoliko umestnih opazek.

Predminole nedelje je bil shod razpuščen ob viharju in silnem ogorčenju občinstva, minole nedelje pa se je vršil shod do kraja, ne da bi se bil le ganil zastopnik oblasti, ker — ni imel povoda za to. Predminole nedelje je zastopnik oblasti pretil, ko smo se razhajali, minole nedelje pa je izjavil svoje zadovoljstvo na lepem načinu, kakor se je završil shod. In da primerno dovršimo to paralelo, konstatujemo tu, da je predminole nedelje zastopal oblast poverjenik magistrata tržaškega, minole nedelje pa poverjenik c. k. okr. glavarstva v Sežani. Zborovalci so bili isti, le zastopnik je bil drugi. Kdo je bil torej kriv, da jedenkrat je bil shod razpuščen, drugikat pa se je vršil mirno in stvarno? Na to vprašanje odgovori lahko vsakdo, ako le zna šteti do pet. Dá, tako je: način, kakor se je vršil ta zadnji shod, je najboljša priča, da ni trebalo, da je predminole nedelje došlo do razpuščenja.

Visoko namestništvo naj le zahteva poročila o tem shodu od slavne okrajne oblasti v Sežani in uveri se, da so slovenski okoličani dokazali vnovič, da so mirni in trezni ljudje, ki nikdar ne prekoračajo mej, ako jih nikdo ne izzivlje v to. Mi ne zahtevamo od visoke vlade, da veruje nam, ali prosimo jo, naj povpraša o tem svojo podrejeno oblast v Sežani.

Visoko vlada bodi uverjena jedenkrat, da nima posla s hujskači po okolici, kadar jej treba ukrepati o naših zahtevah, ampak s treznimi in le svojimi pravi zahtevajočimi državljani!

Mi se radujemo na dostojnem zvršetku shoda na Proseku, kajti isti je najsičajnejim dokazom, da nismo bili mi tisti, ki so govorili neresnico v svojem poročilu o shodu predminole nedelje.

Po zadnjem shodu so se ljudje razšli istotako mirno in na večer se niti ni poznalo na ulicah, da se je kaj posebnega godilo na Proseku. Orožniki torej, katere je „Indipendente“ pošiljal na Prosek, bi se bili grozno dolgočasili ob absolutnem pomanjkanju vsakega opravila.

Pogreb Ivana Marije Kluna je bil veličasten, dostojen uglednega moža in rodoljuba. Nepregleden je bil spreved, ki se je vil iz Rocola do pokopališča pri sv. Ani. Pol. društvo „Edinost“ so zastopali gg. odborniki Turk, Miklavec in Hrvatini. Predsedništvo in ostali odborniki niso mogli k pogrebu radi shoda na Proseku. Pesmi žalostinke je pelo društvo „Slava“ od sv. Marije Magdalene spodnje. In tako so častno položili k večnemu pokoju moža, veterana v borbi za narodna prava okolice. Blag bodi spomin pok. Ivanu Mariji Klunu! A najlepše bi bil proslavljen ta spomin, ako bi čim

več vrednih naslednikov nadaljevalo delo, ki je je vršil pok. Klun v II. okraju.

Premeščenji. Konceptni vežbenik na c. kr. namestništvu v Trstu baron Bourguignon je premeščen v Poreč, konceptni vežbenik baron Aleksander Bosizio pa v Gorico.

Kazenska razprava na — propovednici. In tako je veleč. g. župnik Jurca tudi minole nedelje govoril na leci o — samem sebi in o svoji pravdi. Mi seveda ne moremo reči, ali je gosp. Jurca kriv ali ni kriv, česar ga dolže; ali bilo tako ali tako: vsakako se nam čudno zdi, da g. župnik govori na leci o takih čisto zasebnih stvareh. In pa še kako! Kakor da ga tožijo Rojančani!

Da, tako je vsklikal gosp. župnik: Zatožili ste me, vi me sovražite, mene, vašega župnika, ki vas ljubi in vas ima rad! Nikdar več ne bode imeli takega župnika. Vedno sem doma in v šoli, ali me vidite kedaj po gostilnah in drugih hišah? In dostavil je s patosom in proti nebu obrnenimi očmi — patos je menda glavna forca g. župnika; to je pokazal tudi na razpravi —: Bog mi je priča, da nisem izustil tistih besed! — Pravica že pride na dan!

Ali gosp. župnik! Ako niste izustili tistih besed, potem vas sodnik oprostí prav gotovo, tudi če ne bi bili govorili o tem na — leci!

In veste, kakov efekt je napravila ta vaša propoved minole nedelje na vaše Rojančane, kolikor jih je razumnih?! Smejali so se v cerkvi in mrmrali: Saj mi ga ne tožimo, čemu pripoveduje to nam?

Zaključek iz tega? Napravite si ga sami, prečastni gosp. župnik!

Podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani so darovali: neimenovani 3. Kr. gdč. Anka Mahorčič Štorje 1 K., N. N. 1 K., gdčne, Dragotina, Ema in Zvezdoslava Delak, Štorje, po 1 K. - 3k. Od. gdč. Maše Dolenceve preostanek od razprodanih Gregorčičevih slik 7 Kr. 80 stot', in od gdč. Antonije Drufovke preostanek razprodanih slik 2 Kr. 60 stot. Rodoljubka 1 Kr.

Še tržaške volilne listine. Zadnjič smo priobčili trditev „Il Piccola“, da je c. kr. namestništvo v drugič zabranilo publikacijo volilnih listin, ki jih je bil sestavil mestni magistrat. Ta trditev pa je bila kolikor toliko neosnovana. C. kr. namestništvo je bilo pač pred par tedni prepovedalo objavo volilnih listin, ker so bile nepopolne, toda v drugič c. k. namestništvo ni izdalo prepovedi, ker je bil mestni magistrat popolnil listine, dodavši jim prilogo. Sedaj torej ni zapreke, da bi se listine ne objavile.

Ravnokar smo izvedeli, da bodo volilne listine izložene od dne 27. oktobra naprej, od 9. ure zjutraj do 2. popoldne, v sobi št. 12, v II. nadstropju municipalne palače. Liste bodo izložene 6 tednov, torej do vštete 7. decembra. Pritožbe je uložiti prvih 14 dni, torej do 9. novembra. O reklamacijah odloča magistrat. Pritožbe proti odločbi magistrata je predložiti v treh dneh mestnemu svetu. V zadnjih 14 dneh se ne smejo nikakor več popravljati volilne listine.

Rojanski župnik Jurica — oproščen. Včeraj ob 11. uri zjutraj nadaljevala in dovršila se je kazenska razprava radi razžaljenja časti proti g. župniku rojanskemu. Zaslišana priča Ivan Paldič, mežnar rojanski, potrdila je verzijo župnika, t. j. besede: „La pensi che figure“. Po dveurni obravnavi in po zatožnih govorih dra. Gregorina za doktoranda Slavika in dra. Abrama za-se, v katerih sta naglašala, da so tudi besede „che figure“! (kaké prikazni!) same na sebi razžaljive, negledé na to, da je ena priča potrdila besede: „Conosso ste figure porche!“, bil je g. župnik oproščen, ker je bil g. sodnik menenja, da v besedah „che figure!“ ni najti žaljenja.

Tožitelja prijavila ste vsklic proti razsodbi. Obravnavi je prisustvovalo več odvetniških koncipijentov in nekaj žurnalistov. Po razsodbi čulo se je par „bravo!“, a gosp. Jurici čestitali so navzoči koncipijenti in — židje!

Župnika Jurico branil je odvetnik dr. Rabi. Obširneje poročilo o razpravi prinesemo v eni prihodnjih števil.

Turški sultan princesi Jeleni. Sultan je podelil princesi Jeleni povodom nje poroke veliki kordon visocega reda Sefakat. Isto visoko odlikovanje je podelil nje materi, kneginji Mileni.

Odklepanje povelom poverke italijanskega kraljeviša. Italijanski kralj je podelil princu Viktorju Napoleonu red Annunziata, knezu Nikoli črnogorskemu vojaški red Savoia, princu Mirku in knezu Karagjorgjeviću pa red sv. Mavricija in Lazarja.

Nova industrija v Trstu. Podvzetnik Ivan Godnik in Evgen Rosada sta prosila dovoljenja, da smeta zasnovati na zemljišču polit. št. 136, 137, 138 na Rocolu (zemljišče Godnig ob Rocolski cesti) delavnico za izpiranje vampov in sušenje čreves in čiščenja drobnja. Interesenti naj priobčijo svoje morebitne reklamacije proti temu ali pismeno na magistratnem zapisniku do 8. novembra, ali pa naj jih podneso ustmeno komisiji, ki pride dne 9. novembra na lice mesta. Ako ne bode nikakoršnih reklamacij, ali le neosnovanih, dovoli mestni magistrat to industrijo, ker od uradne strani ni ovire.

Nekaj sokolske statistike. Časopis „Sokol“ je priobčil pod naslovom „Sokolstvo v kralovstvu Češkem roku 1895“ kolikor moči natančno statistiko sokolskih društev na Češkem. Temu članku povzemamo sledeče podatke. V 254 društvih (59 društev je poslalo deloma nerabljive deloma ni poslalo nobenih izkazov) je telovadilo 7247 členov. Med njimi je bilo delavcev in rokodelcev 4673 (64.4%); kmetov 351 (5%); visokošolcev, uradnikov, učiteljev, doktorjev itd. 1416 (19.5%); trgovcev in obrtnikov 808 (11.1%). Kakor se vidi, je največ telovadcev delavskega in rokodelskega stanu. V 27 društvih so telovadili sami delavci in rokodelci; v jednom sami kmetje. K vajakom so vzeli 755 telovadcev t. j. 8.9%. (l. 1894.: 654 t. j. 8.2%, l. 1893.: 560 t. j. 7.9%). Odstotki k vajakom vzetih Sokolov se večajo, kar priča o velikem vplivu telovadbe na telesni razvoj. Največ Sokolov novakov je imela župa Husova: 14%. Šolarjev in gojencev je telovadilo 2483 v 193 društvih. Predtelovadcev je bilo 979, predtelovadskih pomagalec 415. Vsaki predtelovadec pripada na 8.6 telovadca. Lastnih telovadnic je imelo 22 društev. Premoženje češkega sokolstva na Moravskem in Češkem je znašalo leta 1895. 1 milijon 23.228 gl., od katerih pripada 911.590 gl. gl. na društvu v češkem kraljestvu. Največje premoženje imajo: „Sokol“ v Plznu (84.254 gl.), v Pragi (64.929 gl.), Plañanih (30.500 gl.), Chrudimu (29.173 gl.) in Jičinu (28.000 gl.) „Slov. Narod“.

Kužne bolezni v tržaški občini. V tednu od 17. do 24. t. m. je bilo prijavljenih v področju tržaške mestne občine: 9 slučajev ošpic, 3 sl. kôzic, 15 sl. škrlatice, 27 sl. dávice, in 3 sl. legárjeve mrzlice. Umrli sti 2 osebi za ošpice, 2 za škrlatice in 2 za dávice.

Skok — skače! Da ne misli kakšna nebodinjeteba „slikarska diletantka“, da sem — „len“, sporočal vam bodem od danes naprej vsak dan, kam da sem skočil. Danes n. pr. sem tu gori ob — Zilčici. Nad vratmi „Hotela Zlatorog“ je napis v peterih jezikih in sicer v vodoravni vrsti tako-le:

„Aufwärts brauchst du nicht zu eilen,
Kannst bei mir ein bisschen weilen,
Auch bei schlichtem Haus im Schatten,
Kommt ein Labetrunk zustatten.“

Vinum satis quasi gratis
— Testem saepe veritatis —
Bonum servant hic Penates,
Cives laudant et Abbates!

Ne hod' naprej, prijatelj moj,
Pri vinski kaplji tu postoj,
Da k truplu duša se priveže,
Se k vincu kruha kos odreže.

Occhio! caro Italiano,
Qui si va pian piano,
Poiché questa casolina,
Tien buon gotto in cantina.

Bien offre a vous et chaque nation
De vin et ombre ma maison
Entréz comseréz avec esprit
Je sais le compte de ben ami!

Pozor! Opozarjamo naše čitatelje na današnji oglas „Mejnarodni panorama“ na četrti strani — serija jako interesantna.

Koledar. Danes (27.): Frumenicij, škof; Sabina, mučenica. — Jutri (28.): Simon in Juda, apostola. — Polna luna. — Solnce izide ob 6. uri 34 min., zatoní ob 4. uri 53 min. — Toltota včeraj: ob 7. uri zjutraj 16.5 stop., ob 2 pop.: 19 stop. C.

Letorilski številke, izrebane dne 24. t. m.					
Trst	38,	81,	68,	8,	85.
Linc	77,	64,	47,	12,	45.

Iz dunajskega gledališkega življenja.

II.

Slovensko gledališče, ki s tolikim vspehom goji opero, ozira se nekoliko premalo na opereto. Povsem hvale vredno je, da seznanja občinstvo z veljavnimi in prizanimi deli raznih opernih skladateljev, a primerna izbira in uprizoritev najboljših operet bila bi gotovo istotako povsem opravičena. V prejšnjih letih se je sicer gojila spevoigra in opereta, a zadnji čas se je skoro povsem opustila. Javlja se sicer za letos namera, da se uprizori jedna Offenbachova opereta, (katera, tega nam ni še razodel oficijelni poročevalec), a čudno je gotovo, da se doslej še ni mislilo na to, soznati Slovence z brez dvoma najgenijalnejšim skladateljem plesne godbe in najznamenitejšim zlagateljem operet, kar se je Avstrijec pojavilo na tem polju, z Ivanom Straussom. Sicer so se in se še vedno uprizarjajo Straussove operete na ljubljanskem nemškem odru, a to pač ne sme slovenskemu biti v izgovor, kajti vsako ima, vsaj večinoma, drugo občinstvo. In za naš oder bi bila morda, vsled svoje snovi, zlasti primerna „Jabaka“, ki se že bolj približuje operi, a tudi nekatere starejše, in pred vsem ona, ki še vedno med vsemi Straussovimi operetami zavzema prvo mesto, ki je vedno in povsod najbolje uspevala, ki je najbolj razširila njegovo slavo: „Netopir“ („Die Fledermaus“). Predstavljala se je ta opereta v prvič 5. aprila 1874. v gledališču ob Dunajčici, ter hitro našla pot na druge nemške odre, kjer je vzbudila še mnogo več navdušenja, nego na Dunaju. V stotič igrala se je 17. oktobra 1876., potem ko je že mnogo popreje v Berlinu in Hamburgu dosegla isto število. Doslej uprizorila se je na Dunaju že skoro 800krat; našla je — izjemoma — pot celo v dvorno operno gledališče, kjer se je predstavljala parkrat popoludne v dobrodelne namene.

Straussovo godbo hvalijo vsi veščaki; celo R. Wagner se je izrazil o njem zelo laskavo. Pred vsem moramo občudovati njegovo bogato melodijskost; manj srečni so včasih ensembli. Strauss je čudovito plodovit, še v starih letih je neutrudno glasbeno delaven. Njegovih plesnih skladb je brez števila, njegovih operet lep broj, ki so se večinoma vzdržale do danes; poskus z opero pa ni imel zaželjenega vsaha. Porodil se je Strauss na Dunaju 1825. Njegov oče in oba brata bili so isto tako priznani glasbeniki.

Dejanje „Netopirju“ je posneto po neki francoski veseli igri in se odlikuje od drugih običajnih po svoji dobri sestavi. Godba je v istini dražestna. Zato pa se je ohranila opereta stalno na odru gledališča ob Dunajčici ter se vedno zopet uprizarja nekolikokrat, zlasti, ako kaka noviteta nima zaželjenega vspeha, kakor „zamašek“ do prihodnjega eksperimenta. Jednaki slučaj prouzročil je tudi te dni njeno uprizoritev, in ker je minulo že precej let, kar sem jo zadnjič slišal, podal sem se k predstavi. Žal, da ni ugajala v vsem. Solisti niso bili vsi tako dobri, kakor bi si želeli, zlasti pa se je v 3. činu, kjer nastopajo trije „prekrokaní“, pretiravalo v igri vse vprek. Tu, kjer bi dobri igralci imeli dovolj prilike, da pokažejo svojo izvežbanost, da vsak drugače predoči pijanca, kakor tudi pijača v istini deluje na vsakega drugače, zaletavali in premetavali so se vsi po jedni šabloni, na veliko radost in glasen krekot publike, ki je tako povsem umorilo diskretno glasbo. Uveril sem se novič, da par zatelebancev s svojim vedenjem lahko onemogoči užitek vsem drugim. Čudo, da niti stalno občinstvo nima toliko moči, da bi udašilo neprimerno vedenje teh, večinoma zastojnikov, ki prihajajo v gledališče, ne da bi iskali ondi pouka in zabave, a oboje onemogočajo tudi drugim. Pa o publiku v raznih dunajskih gledaliških namerjam itak poročati obširneje o drugi priliki.

Severus.

Najnovejše vesti.

Dunaj 26. (Poslanska zbornica.) Ministerski predrednik grof Badení predlaga zakonski načrt radi nameščenja okrajnih komisarjev na okrajnih glavarstvih. (Isti se je izročil proračunskemu odseku.) Posl. Pačak je interpeloval radi kvarnega

delovanja kartelov sladkorja. Nadaljevala se je razprava o domovinskem zakonu. Vsprejel se je §. 1.

Grossetto 25. Oficijelno se potrjuje, da je bil ropar Tiburzi ubit v nekem spopadu s karabinjeri. Orožniki dobe obilno nagrado od ministerstva za notranje stvari.

Peking 26. Li-Hung-Čang je imenovan ministrom za vnanje stvari.

Rim 25. Kralj, kraljevič in kraljičina so vsprejeli danes mnogo županov Italije. V imenu istih je čestital župan rimski. Kralj se je zahvalil živahno. Ministerski predsednik je priredil županom sijajen obed Poslanika Avstro-Ogerske in Nemčije sta izročila kralju in prestolonasledniku čestitke svojih vladarjev. Princ in princesa neapeljska sta obiskala danes grob Viktorja Emanuelea.

Trgovinske brojarke in vesti.

Bucimpasta. Pšenica za jesen 7.50 7.60 ršenica za spomlad 1896 7.90 do 7.92 —. Oves za jesen 5.70—5.72 Ri za jesen 6.90—6.92 Koruza za sept.-okt. —. Pšenica nova od 78 kil. f. 7.80—7.85 od 79 kilo. 7.90—7.95. od 80 kil. f. 7.95—8.00 od 81. kil. f. 8.05 8.10 od 82 kil. for. —. Jajhen 5.10—8.— prosa 5.15—5.30.

Pšenica: Trg mlačen, povpraševanje nezadostno. Prodaja se nekoliko tisoč met. stot. 5—7 novč. cenaje, — Vreme: lepo.

Fruga. Neratfirani sladkor for. 12.10, oktober-december 12.20 mirno

Kavre. Kava Santos good average za oktober 62.25 za februar 62.25. mlačno.

Fruga. Centrifugal novi, postavljive v Trst a carino vred odpošiljatev precej f. 84.25 —. Conaco 85.50 —. Četvorni 88. —. V glavah sodih 87.50 —.

Hamburg. Santos good average za oktober 51.50 za dec. 51.75. za marc 1897. f. 52. — mirno.

Dunajska borza 26. oktobra 1896

	predčeraš	danes
Drjavni dolg v papirju	101.10	101.05
„ „ v srebru	101.15	101.15
Avstrijska renta v slatu	121.85	121.85
„ „ v kronah	101.20	101.20
Kreditne akcije	367.25	368.—
London 10 Let.	119.85	119.85
Napoleoni	9.58%	9.58
30 mark	11.76	11.76
100 italj. lir	44.42	44.42%

ZELEZNIŠKI VOZNI RED.

a) **Drjavna železnica.** (Postaja pri sv. Andreju)
Od dne 1. oktobra 1896.

ODHOD:

6.30 predp. v Herpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
8.35 „ v Herpelje, Rovinj, Pulj, Divača in na Dunaj.
4.40 popol. v Herpelje, Divača, Dunaj, Pulj in Rovinj.
7.30 „ v Herpelje (in od Herpelj brzovlak v Pulj, Divača, na Dunaj, v Beljak.)
Lokalni vlak ob praznikih:

9.20 popol. v Divača.

DOHOD:

8.05 predp. iz Ljubljane, Divača, Herpelje.
9.50 „ iz Pulja, Rovinja.
11.15 „ iz Herpelje, Ljubljane, Dunaja.
7.05 popol. iz Pulja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „ brzovlak iz Pulja, Rovinja, Dunaja, Beljaka Ljubljane,
Lokalni vlak ob praznikih:
8.35 popol. iz Divača.

b) **Južna železnica** (Postaja južne železnice.)
Od dne 1. oktobra 1896.

ODHOD:

7.45 predp. brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto
8.35 „ brzovlak v Nabrežino, Benetke, Rim.
9.— „ omnibus v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono.
9.55 „ poštini vlak na Dunaj, zveza s Pešto in Zagrebom.
12.50 popol. omnibus v Kormin.
4.40 „ omnibus v Nabrežino, Videm, Rim.
6.20 „ poštini vlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.05 „ brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto, Reko
8.05 „ brzovlak v nabrežino, Videm, Rim.
8.45 „ mešani vlak v Nabrežino, Videm, Rim.
10.— „ mešani vlak do Mürrzuschlaga.

DOHOD:

6.45 predp. mešani vlak iz Mürrzuschlaga, Beljaka, itd.
7.30 „ mešani vlak iz Milana, Vidma, Nabrežine.
8.35 „ brzovlak iz Kormina,
9.25 „ brzovlak z Dunaja.
10.20 „ poštini vlak z Dunaja, zveza z Reko.
10.35 „ brzovlak iz Rima, Benetk.
11.20 „ omnibus iz Rima, Benetk, Nabrežine.
5.40 popol. poštini vlak z Dunaja.
7.36 „ omnibus iz Verone, Kormina, Nabrežine.
8.41 „ brzovlak iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežine; —
8.56 „ brzovlak z Dunaja zveza z Reko.

Podpisani naznanjam, da sem odprl gostilno v ulici S. Giovanni št. 10. Točim vina prve vrste in sicer:

Bele novo vipavsko po 40 nč. liter
Refošek nov istrski po 40 „ „
Apolo „ dalmatincev z Visa po 40 „ „
Kuhinja izborna, postrežba točna. Za obilen obisk priporoča se udani lastnik.

Borzni trg št. 14.

Sedanja razstava:

Milenij v Budimpešti
Novost.

Jako zanimivo
Ustoppnina
20 novč. otroci
10 nov.

